

JUSTITSMINISTERIETS FORSKNINGSKONTOR

JUNI 2009

UDVIKLINGEN I ANMELDESESTALLENE OG I STRAFFE FOR VOLD

På baggrund af Danmarks Statistiks tal vedrørende anmeldelser og strafferetlige afgørelser er nedenstående tabeller udarbejdet.

Tabel 1. Antallet af anmeldte voldsforbrydelser, 1997-2008.

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Simpel vold (§ 244)	7815	7525	7867	8534	8792	8966	9407	9562	9601	10.047	9916	9589
Alvorligere vold (§ 245)	899	907	1074	1219	1256	1325	1446	1415	1485	1544	1685	1652
Særlig alvorlig vold (§ 246)	20	28	32	43	32	41	41	28	29	37	34	15
I alt	8734	8460	8973	9796	10.080	10.332	10.894	11.005	11.115	11.628	11.635	11.256

Fra 1997 til 2008 er anmeldelsestallene for vold vokset fra 8734 til 11.256, dvs. en tilvækst på 29 pct. Tilvæksten har ikke – jf. tabel 1 – været konstant, idet anmeldelsestallene primært er vokset i årene fra 1998 til 2006. I 2006 og 2007 er antallet af anmeldte voldssager ganske ens, mens der fra 2007 til 2008 sker et fald i anmeldelser inden for alle voldskategorierne. Samlet er der tale om et fald på 3 pct. fra 2007 til 2008.

Tabel 2. Antallet af strafferetlige afgørelser (tiltalefrafald, bøder og frihedsstraffe) for vold, 1997-2008.

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Simpel vold (§ 244)	3277	3285	3442	3708	4043	4011	4291	4487	4493	4411	4127	4141
Alvorligere vold (§ 245)	580	640	628	696	748	737	917	867	932	896	822	884
Særlig alvorlig vold (§ 246)	20	15	22	36	22	10	22	35	17	22	18	12
I alt	3877	3940	4092	4440	4813	4758	5230	5389	5442	5329	4967	5037

Udviklingen i antallet af strafferetlige afgørelser, jf. tabel 2, følger nogenlunde antallet af anmeldelser, idet der fra 1997 til 2008 er sket en vækst på 30 pct. Fra 2006 til 2007 har der været et fald, hvilket kan hænge sammen med retsreformen, men fra 2007 til 2008 er der atter en stigning – på trods af faldet i antallet af anmeldelser.

Som det ses af tabel 3, har der været en nedgang i andelen af ubetingede domme for simpel og alvorligere vold frem til 2001/2002. Denne udvikling er afløst af en mindre vækst frem til 2005,

hvorefter niveauet synes at ligge relativt stabilt på omkring 47 pct. af afgørelserne. Den tidligere nedgang i andelen af ubetingede domme skal antagelig ses i sammenhæng med den stigende anvendelse af betingede domme med vilkår om samfundstjeneste i voldssager. Det skal dog bemærkes, at der ikke i de seneste år har været en vækst i andelen af betingede domme, idet der også på dette område har været stabilitet den sidste år.

Tabel 3. Andelen af ubetingede frihedsstraffe for vold, 1997-2008.

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Simpel vold (§ 244)	52 %	51 %	48 %	43 %	39 %	38 %	39 %	39 %	43 %	40 %	40 %	40 %
Alvorligere vold (§ 245)	82 %	84 %	79 %	79 %	71 %	73 %	75 %	77 %	82 %	76 %	77 %	78 %
Særlig alvorlig vold (§ 246)	95 %	100 %	100 %	97 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	95 %	100 %	92 %
I alt	57 %	56 %	53 %	49 %	45 %	44 %	45 %	46 %	50 %	47 %	46 %	47 %

Tabel 4 viser, at der er sket en stort set uafbrudt vækst i den gennemsnitlige længde af de ubetingede frihedsstraffe for simpel vold (§ 244) frem til 2005, fra 69 dage i 1997 til 87 dage i 2005. I de seneste par år er der tale om dels en stagnation og dels et fald i den gennemsnitlige strafflængde for simpel vold. I forhold til strafniveauet inden straffeskærpelsen i 2002 var straffene for simpel vold i 2008 i gennemsnit 17 pct. længere.

Tabel 4. Den gennemsnitlige længde af de ubetingede frihedsstraffe for vold, 1997-2008. I dage.

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Simpel vold (§ 244)	60	61	64	67	69	75	81	81	87	84	87	81
Alvorligere vold (§ 245)	172	183	170	179	188	195	213	219	219	213	183	228
Særlig alvorlig vold (§ 246)	1170	1119	1254	1524	1521	1512	1365	1839	1701	1698	1791	1440
I alt	94	98	100	119	114	113	131	143	134	133	127	130

For den alvorligere vold (§ 245) er udviklingen i strafflængden mere ujævn. Der kan dog tales om en vækst i den gennemsnitlige strafflængde frem til 2004/2005, hvorefter der i 2006 er et mindre fald. I 2007 var den gennemsnitlige strafflængde betydeligt kortere end i de foregående år og svarede nogenlunde til niveauet i 2001. De beregninger, Justitsministeriets Forskningskontor har gennemført, tyder på, at dette delvis skyldes, at ikke alle domme var blevet registreret i Kriminalregisteret, da Danmarks Statistik modtog data vedrørende 2007 fra registret. Inkluderes samtlige domme fra 2007 bliver den gennemsnitlige strafflængde i 2007 for § 245 således noget større. Desuden kan nedgangen fra 2006 til 2007 skyldes, at de mere komplicerede sager, som kan formodes at medføre længere straffe, ikke var blevet afgjort inden udgangen af 2007, men at der først er sket domfældelse i 2008. At det antagelig har forholdt sig sådan, bekræftes af, at den gennemsnitlige strafflængde i 2008 er meget højere end i nogen af de foregående år, nemlig på 228 dage.

Den gennemsnitlige strafflængde for den særligt alvorlige vold (§ 246) er især øget siden slutningen af 1990'erne. Der er dog her tale om et ganske lille antal årlige domme, hvorfor enkeltstående afgø-

relser vil kunne influere betydeligt på den gennemsnitlige strafflængde. Mens der i 2004 var 35 domme for særlig alvorlig vold, har dette tal i de senere år ligget på omkring 20 domme og i 2008 på kun 12 domme. Dette er – sammen med den exceptionelt høje gennemsnitlige strafflængde for § 246-vold i 2004 – baggrunden for, at den samlede gennemsnitlige strafflængde for alle voldsforbrydelser i de senere år har været mindre end i 2004.

Samlet ses en særlig kraftig stigning i den gennemsnitlige længde af de ubetingede frihedsstraffe for vold umiddelbart efter strafskærpelsen i 2002, fra et gennemsnit på 114 dage i 2001 til omkring 130 dage de seneste år.

Strafmassen for voldsforbrydelser er næsten tredoblet siden 1990. I forhold til 2001 var strafmassen for vold i 2008 26 pct. højere, hvilket svarer til en forskel på 176 års idømt straf.

Det bemærkes i øvrigt, at denne statistik ikke til fulde kan anskueliggøre effekten af strafskærperne for vold, idet det kræver oplysninger om eventuelle ændringer i sagssammensætningen vedrørende bl.a. omfanget af sager med bisigtelser, sager om gentagen vold m.v. Ankesager, som ikke er afgjort inden for samme år som dommen i 1. instans, er desuden alene omfattet af statistikken med oplysninger om dommen i 1. instans.